

Бурят УНЭН

КПСС-эй ЦК-эй декабрин Планумэй тогтоолыг бэллүүлхын түлөө

Кукуруузын баян ургаса— аргал шэбхын хүсэн

Кукуруузаашадай хүдэлмэриие хүсэд оньожоруулха

—Аймагтай колхозууд, Сэлэнгын совхоз кукуруузын полидо хамта даа 32000 тонно наг шэбх гаргах байгаад, үнгэрэн табан харын туршада миш 4937 тонно зөөгөө гэхэ гү, али түсөөбө арайхан 22,6 процент дүүргээн байна,—гэжэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекцин главна агроном нүхэр Гударев зүблөөндэ хабаадагшадта мэдэсэбэ.

Бү, мяха, нооно, үндэгэ болон мал ажалай бусад продуктуудые абаха долоон жэлэй түсөбмө уришдал дүүргэхэ харгэтэ шэмэтэ тэжээл, нон түрүүн кукурууза гол нуури ээлнэ. Энэниие хайса нэдэрхэн Сэлэнгын колхозууд, совхозой кукуруузаашада Федор Шагнэв, Петр Еранский болон бусад гектар бүриһөө 300—400 центнер ногоон наба ургуулжа, нитын адуу малда шэмэ эхэтэй силос олдэһэн байха юм.

зой правлени ямар хэмжээ абаа юм ааб гэжэ асуудал табижада нүхэр Цыдыпов хэлэхэ юмэээ олоогүй.

Удаань үгэ хэлэһэн Сталиной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Григорьев, «Эрдэм» колхозой инженер нүхэр Урхонов гэхэд тарилгада бэлдэхэй аали нобшоор ябажа байһые юугээршые сайруулха аргагүйдэхэдөө, саашаа даа эдэ дутагдалнуудаа дары усалдаха тушаа тогтожо хэлээ.

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган
1960 оной мартын 4, пятница
Сэн 20 мүнгэн

С. Хрущев Калькуттаһаа мордобо

Калькутта, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Индия Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

ябуулагша У Ну, Министр Малавия, Баруун Бенгалин штатай губернатор г-жа Найдун, мүн бусад мордохуудаа.

Н. С. Хрущев Кабул ерээб

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Индия Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

Аэродром дээрэ хүндэлэй хяруул жагсаагдаба. Советск Союзай, Индия Республикын гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Н. С. Хрущев Афганистанда айлшалжа байна

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Афганистан Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

инстребительнүүд угтажа буулгаа. Афганистанай хаан Мухаммед Захир шах совет үндэр дээдэ айлшаниие хүндэтгэйгөө амаршалаа зуураа, Н. С. Хрущевой айлшалжа ерэнэй ашаар СССР-эй, Афганистанай хоорондох харилсаан улам найхарха бээ гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Н. С. Хрущев Афганистанда айлшалжа байна

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Афганистан Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

нүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хүндэлээд мүнөөдөр сайлалга эмхидхэб. Сайлалган дээрэ Советск Союзай талаһаа Н. С. Хрущев, А. А. Громико, Н. А. Михайлов, Г. А. Жуков, С. А. Скачков, Т. У. Ульджабасев, А. М. Марков, СССР-эй элчин сайд М. В. Дегтярь, мүн Хрущевтой суг ябаһан бусад хүнүүд байлсаа.

Н. С. Хрущев Афганистанда айлшалжа байна

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Афганистан Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

Сайлалган дээрэ Афганистанай талаһаа премьер-министр Мухаммед Дауд, премьер-министр нэгдэхэн орлогшо Али Мухаммед, гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Нани, мүн бусад байлсаба.

Н. С. Хрущев Афганистанда айлшалжа байна

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Афганистан Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

Н. Дауд, Н. С. Хрущев сайлалган үедэ үгэ хэлээ. Сайлалган хани халуун оршон байдалда үнгэрэн байна.

Н. С. Хрущев Афганистанда айлшалжа байна

Кабул, мартын 2. (ТАСС). С. Хрущев Афганистан Министрүүдэй Советэй түргэжэ Н. С. Хрущев, тэрэн-суг ябалсаһан хүнүүд Афганистан дээдэ эргэтэ хаанай, Афганистаны урялаар мүнөөр Кабул ерээб.

Иайн хайхан ханалаа мэдүүлжэ намда бөшөг эльгээһэн бүхэ хани-нарта, организацинуудта тус тустан хариу үгэхэ аргагүй дээрһээ, манай ороной арадта, Советскэ правительствода, намда сэхэ хайн хайхан хүсэлөө мэдүүлһэньн түлөө энэ бөшөг соогоо бүлтэнь үнэн зүрхэньөө амаршала хүсэлтэй байнаб. Зол жаргалтайгаар ажаһуужа, халбаран бадархынь Индиян арадта үнэн зүрхэньөө хүсэнэб.

В. И. Ленинэй түрэнһөөр 90 жэлэй ойдо

1960 оной апрелин 22-то Владимир Ленинэй түрэнһөөр 90 жэлэй ойно болонгоһон дашарамдуулан КПСС-эй президиум тусгай баталган үндэрлэб. Тэрэн доторн нигэжэ байһа. Тэрэн доторн нигэжэ байһа. Тэрэн доторн нигэжэ байһа.

ардад демократин ороонуудта бэлдүүлдэгжэ байһынь, дэлхэй дээрхи сүдөөрлэгийн бүхэ хүдөөндө марксизм-ленинизмын тургалдай нүдөөлжэ байһынь болото жэшээнүүд дээрэ харуулаха шухала.

Д. ЖАНЕВИАЙ ҮГЭНӨӨ

Танай аймагтай колхозуудар ябаад, кукуруузаашадай хүдэлмэриие харахада, дутуу дунда юмэни олон байна. Звено бүхэндэ тарилга хэжэ 6—7 машинанууд хэрэгтэй аад, тэдэн залгадаггүй хэбтэнэ.

А. БЕЛЬСКИЙН ҮГЭНӨӨ

Хүршэнэрһөө юу хэжэ байдагы хараха гэшэ иайн лэ хэрэг байна. Манай ябаһан лэ газарта кукуруузааша аргал шэбхэ хүрээр ашаална, буулгана. Нэгшые бульдозер, эстакада хараагүйбди. Энэ гомдолтой.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Зангиртай аймагтай «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр А. С. Перваловой таби наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, республикын хүдөө ажахын органуудта үни удаан, хайнаар хүдэлһэньн түлөө Александр Степанович Перваловые Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Улан-Удэ, Сөөдүүдэй байшан.

1960 оной мартын 1.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Улан-Удэ, Сөөдүүдэй байшан.

1960 оной мартын 1.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Улан-Удэ, Сөөдүүдэй байшан.

1960 оной мартын 1.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Улан-Удэ, Сөөдүүдэй байшан.

1960 оной мартын 1.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

Хүршэнэрһөө жэшээ абаха

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн аймагтай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, кукурууза ургуулагшад хүршэ аймагтай түрүүшүүлэй ержэ, дүй дүршэл тухайгаа хэлжэ, ажал хүдэлмэриидэ би байгаа дутагдалнуудые элишэлһинийн эхэл хайшаалтай байна гэжэ тэмдэглээ.

Эдэнэрһөө жэшээ абагты

Гектар бүриһөө 1000 центнер кукурууза тус тустаа ургуулжа гэхэн социалистическэ уяланууды абаһан Клятын аймагтай «Родина» колхозой кукуруузаан Н. И. Дампилов, Кударын совхозой Б. Б. Галданов гэгшэд тарилгада эршөөтэй хайнаар бэлдэжэ байхай. Нүхэр Дампилов поли дээрэ 2200 тонно, Галданов—2600 тонно наг шэбхэ зөөжэ гархада байна.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр А. С. Перваловые шагнаха тухай

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Ч. ДОРЖИЕВ

7 ОРОНДО 6

Шулуутайн леспромхозой Кокэтэйн модо бэлдэхэлын пункттын модошод жэлһээ жэлдэ, хараһаа харада амжалта туйлана. Кокэтэйнхид долоон жэлэй түсэбмө зургаан жэл соо дүүргэхээр шийдэнхэй. Тингээд 1960 онойнгоо даалгавар Агууехэ Октябрий. 43 жэлэй ойн хайндэр болотор дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 24 мянган кубометр модо, 40 мянган хэһэг шала арадай ажактын шэнэ барилгануудта эльгээхэ уялга абаһан байна.

февралин 23-да дүүргэһэн байна. Март харын түсэбөөр ажаллажа байһан модошод февралин дүүрэтэр олон мянган кубометр модо бэлдээ.

Тус пункттын модошод абаһан уялгаа бэлдүүлхын түлөө шангаар ажаллажа байдаг. Энэ оролдолынгоо ашаар тэдэнэр мүнөө жэлэйнгээ түрүүшын хоёр харын дабарин

Мастерска участогуудай хоорондо дэлгэрһэн мурьсөөндэ Николай Шадапов Леонид Соколов хоёрой хүтэлбэрлэдэг участогайнд түрүүлжэ ябана. Эдэнэр үдэр бүхэнийнгөө даалгаварин ходоодо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Жолоошод Андрей Трофимов, Сергей Жигарев, Алексей Веремей гэгшэд халаан соогоо тус тустаа 15—20 кубометр модо шүүргэжэ, нормоёо 170 процент дүүргэжэ.

С. Тюлюкин.

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНЭИ ТҮРЭНЭИ ТҮРЭНЭӨӨР 90 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

КПСС-эй МК-гэй, МГК-гэй политическэ гэгээрэлэй байшанда эмхидхэгдэһэн выставкэ

В. И. Ленинэй түрэнөөр 90 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй МК-гэй, МГК-гэй политическэ гэгээрэлэй байшанда эмхидхэгдэһэн выставкы хүн зон олоороо харана.

Тэндэ табигдаһан материалууд дотор Владимир Ильичин ажабайдал, ажал-ябуулга тухай, түрэнэй үхибүүн ябаһан, мүн эдир залуугай үеһе, залуу Ленинэй революционн тэмсэл эхилһэн тухай, марксистска парти байгуулһан тухай, Совет гүрэннэй байгуулжа, бэхжүүлхын түлөө тэмсэлдэ агуухеэ вождинн табигшай ажал-ябуулга тухай хэлдэгэнэ.

«Коммунизм илан мандуулахбди» гэлэн стендын дэргэдэ хүн зон олоороо сугларна. Эндэ Владимир Ильичин зохиолууд табигданхай: «Агуухеэ үүсхэл», «Мурьсөөе хайшан гэжэ эмхидхэхэб?» гэлэн зохиолууд, 1919 ондо гаргагданхай «Правда» газетин хэдэн номеруудай фотокопинууд табятай. В. И. Ленинэй уридалһан хараһан сээсн мэргэн нанал бодолуудай бэлдүүлгэдэнь гэршэлэн харуулан хэдэ хэдэн статьянууд, коммунистическэ түрүүшын субботнигууд тухай статьянууд «Правдан» дээрэ дурсагданхай номеруудта толилогдонхой.

Ильичин фанажа ябаһан арюун хайхан бодолуудынь манай арад коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр амжалтатыйгаар бэлдүүлжэ байна. «Ленинэй замаар коммунизм илалта туйлахбди» гэлэн стенд Ленинэй нанал бодолой бэлдүүлгэдэжэ байһынь гэршэлэн харуула.

Владимир Ильич Москвагай, Москва шадарай ажалшадтай нягта барисаатай байһан юм. Москвагай, мүн областин 150 шахуу гүрэнэй, нийтын гэр байрануудта, фабрика, заводуудта элдэб үедэ Ленин ошоһон байна. Энээн тухайда эхэстендын материалууд гэршэлэн харуула. Олон тоото зурагуудһаа гадна Владимир Ильичин Москвада, мүн областыо ажаһууһан, ажаллаһан дурасхаалта газарнуудай картанууд табятай.

«В. И. Ленинэй түрэнөөр 90 жэлэй оие угуулан» гэлэн бүлэг выставкэдэ табигданхай.

Уншагдаһа тунатай ном

Гүрэнэй политическэ хэблэлэй гаргаһан «Марксизм-ленинизм» үндэлһэ нуури гэжэ нэрлэгдэһэн номые хүн бүхэндэ тунатай ном гэжэ нэрлэмээр байна. Марксизм-ленинизм үндэлһэ нуури тухай асуудалууд үргэн нийтэ ажалшадта тон ойлгосотой зохидоор энэ ном дотор хэлэгдэнхэй. Марксизм-ленинизм гурбан гол хуби болохо философин, политическэ экономин, научна коммунизмын теорин асуудалууд ойлгосотой тодоор энэ ном дотор түрүүшынхэ согсологдон байна. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй гүрэнэй библиотекын хэблэһэн ээлжэтэ эпресс-биолетень тус номые революционн теори шудалдаг бүхы хүнүдэй шудалхынь хайшаана.

(ТАСС).

В. И. Ленин, Н. К. Крупская Кашино тосхой тарашадай дунда нууна. 1920 оной январин 14.

ТАСС-эй фотохроника.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитетэй декабрин Пленум хүдөө ажахын хүдэлмэрилгэшэдэй үмэнэ тодорхой зорилгонуудые табиха зуураа, колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилгэшэды хүмүүжүүлхэ, зүбөөр шэлэн оложо, хубаарилан табиха асуудалда эхэ анхрал хандуулба.

«Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгэшэды зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэниэ хүмүүжүүлхэ, ажал хүдэлмэрил дээрнэ шалажа хэрэглэхэ гэшээ манай ажал хэрэгтэй гол шуухала асуудал болоно» — гэжэ тус Пленум дээрэ хүнэр Н. С. Хрушев хэлэһэн байна.

Хүлэй үедэ манай аймагта хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгэшэды зүбөөр шэлэн оложо, хургаха, хүмүүжүүлхэ талаар бага зэргэ хүдэлмэрил хэгдэжэ байһанхэй. Мүнөө үедэ колхоз, совхозуудай олон халбартай, томо ажахынууд болонохй. Тинмэ ажахынуудые ажал хайн мэдэхэ, дүй дүршэл эхэтэй, тусхай бэлдэхэлтэй хүнүүд хүтэлбэрилхэ ёһотой болоно.

1959 оной туршада КПСС-эй айком дунда шатын тушаалда саг үргэлжэ хүдэлхөөр дүршэлтэй, эдэхи үүсхэл эхэтэй 41 хүниэ совхоз, колхозуудта эльгэһэн байна. Манай аймагта «Гигант» колхоз урдан хайн бэлдэхэлтэй, эдэхи үүсхэлтэй хүнүүдээр дуталдагдэһэн. Тингээд ажал хүдэлмэрише урагшатай бэшэ бэйлэй. Мүнөө энэ колхозой 4 комплексо бригадын бригадируудаар ажал хүдэлмэри хайн мэдэхэ, тусхай мэргэжэлтэй хүнүүд хүдэлнэ. Жэшээнь, нэгэдэхэ

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ХЭРЭГТЭ

Ямарше предприятиян үйлдэбэринэ зүбөөр эмхидхээд, ажалтай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглээд байхада, продукция үйлдэбэрилхэ гүрэнэй түсэб урагшатайгаар дүүргэгдээг гэшээ. Манай леспромхозой хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэб уридалһан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ хабаадсалсажа эхилһээр үйлдэбэрише зарим тэды амжалта туйлажа байна.

Үнгэрһэн жэлдэ муу бэшээр хүдэлмэрилжэ, модо шэрэхэ, продукция үйлдэбэрилхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбди. Мүнөө жэлдэ тэрэ амжалтага саашадан арьбадхаха зорилгоор бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ оролдонбди. Бүри нёдондо жэлдэ мастерска участогуудта эмхидхэгдэһэн бага комплексо бригаданууд бүхы техникээ хайнаар ашаглажа, модо бэлдэхэлгээр графикаа уридалжа ябадаг болоо. Бригада бүхэнэй хөрөөгэй мотористнууд туналагшагүйгөөр ажаллана.

Леспромхозоймнай модо бэлдэхэлгын пунктын дээдэ складуудта автомашинуудта модо ашаалха хүдэлмэри оньожоруулагдаа.

Байгша оной түсэбые бөлүүлжэ эхилээд байхада бүхы арга боломжоёо тооложо, дээшлүүлгэдэһэн социалистическэ уялта баталан абаһан байгааби. Тэрэ уялгынгаа ёһоор модо шэрэхэ жэлэйгээ түсэб уридалһан дүүргэжэ, даалгабаринаа гадуур хоёр мянган кубометр модо арадайнгаа ажахида үгэхэ ёһотойбди.

Хэлэһэн энэ үгэдөө хүрэхын тулада леспромхозоймнай хүдэлмэришэн бүхэн дунда зэргээр үдэр соо 9 кубометрһээ бага бэшэ модо бэлдэхэхэ, нэгэ автомашина үдэр соо 25 кубометр модо шэрэхэ болоно. Үнгэрһэн жэлдэ леспромхозоймнай хүдэлмэришэн бүхэн дунда зэргээр 395 кубометр модо бэлдэхэн байна. Энэ жэлдэ тэрэнээ 414 кубометр түргэжэ зорилготойбди. Тинхээд товараң продукциян өөрын үнэ химдаруулагдажа, 150 мянган түхэригэй алмалта хэгдэхэ.

Энэ жэлэй хоёрдохи хахадһаа эхилжэ, леспромхозоймнай модошод 7 часай хүдэлмэрин үдэртэ орохонь. Богони үдэртэ орохын тула мүнөө бэлдэхэл хэгдэжэ байна. Хуушарһан технологиэ шэнэлхэ, гараар хэгдээг ажалые оньожоруулаха гэлэн хэмжээ-ябуулагууд зохиёгдонхой.

Түрүүшын кварталда предприятиимнай үйлдэбэри муу бэшээр

ябуулагдана. Хүдэлмэриэ косно аргаар эмхидхэн 12 баянвэр харынгаа даалгабарло үлүүлэн дүүргэжэ һэн. Мурааль нарадшы графикаа дүүргэһэн байнаби. Алексей Авои хүтэлбэрилдэг бригадын до бэлдэхэл дээрэ ажаллаха раа, нара бүрингөө даалгаһаа гадуур 400 кубометр модо бэлдэхэнэ. Үйлдэбэринга боломжонуудые зүбөөр рэглэжэ байһан бригаданууд Гэбшы леспромхозоймнай мэридэ дутагдалууд олон, машина, тракторнууд, муншы механизмууд барандаа наар ашаглананагүй.

Эндэ отолмоор монойо жа байһан дээрэлэ леспромхозой жэлдэ Бичурын аймаг ошохо түсэбтэй. Тэндэхэ Буйбэртэ гэжэ нотагуудта модо бэлдэхэ, Хэйло голоор уридалдаг болохо байнаби. Энэ жэлэй хүдэлмэри үйлдэбэрингэ хэ наад ушаруулаха болоно, рүүшын ээлжэндэ капитальнуурилга эхээр хэхэ ёһотойбди. Эдэхи кварталай туршада элстанци, гараж, дунда хуртугэр, магазин, пекарни, ясли мэтэ баригдажа, ашаглалгада лагдаха зэргэтэй.

Модо бэлдэхэхэ, шэрэхэ нэй түсэб бэлдэһөөн уридгэхи түлөө тэмсэхэ эмхидхэлэй тон эхэ хүдэлмэри хэ бологоо. Иимэ байдала харандаа абажа, «Забайкомбинат» туналамжа хүргэжэ гэжэ найдагдана.

Н. Дабир Ээрин леспромхозой директорэй орлогч

РЕДАКЦИН ПОЧТОНОО

Хуушан дуугаа дуулаһаар

Погранична совхозой дүрбөө фермын гүүртэ, отара дээгүүр дэл наймаа үнийн ябахалаа шонхой. Сай даһанай, тамхруулай түлөө малшад үнэтэ ба, ажа, 15—20 километрын та байдаг магазин ошохо болоно.

— Түл олоор абажа баймэ ехэ забалгүй байдагана. Тинурлан манай эндэ нүүдэлмаа ябахалаа аргагүй түнэн хэн. Энэ тэрэ хэрэгтэй үнөөстэйхэнөөр абаадхигшабди, — гэжэ манай малшад голбайһаар.

Нёдонлошы нүүдэл наймаанай иншэ асарагшагүй юм. Мүнөө жэлдэшы энэ хэрэгтын аймпотребсоюзай прамартажархинхай.

Д. Цыден

Шал.түүхэй хилээ хэн эдихэб

Цагаан Мориндо Мыло-Бельпогой пекарни хүдэлдэг пекарни манай эндэхи бүхы шадые хилээмээр хангаха гэдэтай юм. Тээд нэгшэ дахин шанартай, хүсэд болоһон хилбарихынь үзөөгүйбди.

Пекарниэ даагшар Цырен Покорникова дүрбэдэхэ хилэ ажаллана. Урда тээнэ хүдэлмэрихан хүниинь баһа хилээмээд хилэ шаданагүй гэгдээд, хүдэлмэри хөөр гаргагдаа һэн. Нүхэр Балхкова ажаллажа баһал бирагшар Шал түүхэй, шабар шэнги хилэ баринаар.

Сельпогой түрүүлэгшэ Цыгусев эдэ мэтыэ элдэжэ байшы, нодөө ажал, шэхээ тэжүүлжэ байха юм. Инхэдэн түүнтай гэшэбэ?

Р. Гарман

Зақамен.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭЭНЭЙ НҮҮЛЭЭР

„Агитаторнууд томилгобошыё, абиянкрүгү“

Иволгын Кировэй нэрэмжэтэ агитатор партиина эхин организаци манай дунда ойлгууламжын хүдэлмэришэд абуулаһа гээд, нимэ гарыгаар танай газетын февралын номерто зүбөөр шүүмжэлэгдээд КПСС-эй айком мэдээсэбэ.

Колхозинуудай дунда политическэ хүдэлмэри үнэхөөрөө туларуулагдай байба. Партиина эхин организаци секретариар нүхэр Тубичов Ш. Ш. шэ нахан тулардаа. Багшанаар, сомолуудһаа агитаторда элдэжэ, малшад дунда КПСС-эй декабрин Пленумэй, СССР-эй Бүри Советэй дүрбэдэхэ сессин риналуудуудай ойлгууламжын хүдэлмэришэд абуулагдажа эхилээ. Февралын 19-дэ агитаторнууд манар болобо. Тэрэндэн 28 мэдээ бадалсаа. КПСС-эй ЦК-гэй дунда Пленумэй шийдэбэрилхэ үдэртэ дуулаһа. агитаторнуудай зорилго партиин Иволгын айкомой секретариар Галданов семинарта хабаруула хөөржэ үгөө.

1917 ондо бэлэй...

Иван Дмитриевич Польшиков 40 гаран жэлэй турша соо түмэр заматранспортта хүдэлһэн байна. Тэрэнгээд хори гаран жэлэһын Улан-Удын ПВЗ-дэ: слесарь, мастер, аюулгүй сахиха инженерээр ажаллаа. Хүндэлэй хэдэн грамота, бэшэүүд тэрэнэй үнэн сэхэ, шэн багыбата ажал тухай гэршэлнэ.

«Миклухо-Маклай» гэдэг эсминей машинист ябаһан, хаанай Убэлэй ордоние добтолоһон, Алас Дурна зүгтэхи сагаантанине бута сохилгодо хабаадһан энэ нүхэрнай залуушууда хөөржэ үгэхэ юмээр олон.

В. И. Ленинэй түрэнөөр 90 жэлэй оие тэмдэглэхын тула мүнөө бүхы ороной бэлдэжэ байхада, пенсионер Польшиков түрэл заводтоо ходо ердэ дэг болонхой. 1917 оной революционн хүдэлөөндэ хабаатай, шарабар болоһон фотонууды асараал:

—Энэнь манай корабль, энэ байгаша матросуудай суглардаг газар гэшээ. Револю-

цин түлөө тэмсээр наһа баран солдауд, матросуудай хүүр эндэ байдаг юм, — гэжэ мэтээр олон юм тухай хөөрнэ.

«Миклухо-Маклай» экипаж ревкомой захирала дүүргэжэ, Гельсингфоршоо Петроград ерэнэн юм, — гэжэ хөөрэхэдэн, шагнажа байшадай урда Балтин флотой хоёрдохи экипажай кютовска казарманууд, пулемёдой лентэнуудые хэрэглүүлжэ бэлэлһэн морягууд гэжэ мэтэ дурасхаалта зүйлнүүд харгагдахал гэнэ.

Бндэ матросуудай тэндэ эрэхэ үеэр, олоной митинг дээрэ үгэ хэлэхэдэ:

«Ородой революци мандаха болтогой!» гэлэн Владимир Ильичин уржа зориг дээрэм зориг нэмээгээ һэн.

— Убэлэй ордоние добтолон абаһан үе илангая эли тодоор лангадана. Хүрэтэ шанга буудалдаанай гал дүлэн соо хамта ябаһан нүхэ-

дэй: отрядтай командир, матрос Раскольников, машинистнууд Павлов

Дмитриев, «Авропын» телеграфист, минни ноутагай (Рязанин) Бакулин, Николай Павлович Орлов гэшээд дүрэ шарай эли тодоор харагдажа байгаа бэлэй. Сагаанган ба интервентүүдтэй дайладалһаар, нүхэр Орловтой хамта Петроградһаа Номгон далайн эрье хүрэтэр хүшөр бэрхэтэй замаар дабшаа һэмди.

И. Д. Польшиков үнгэржэ жэл пенсидэ гаранан юм. Тинбэше гэртээ минн нуудалгүй, түмэр замат № 65 хургуулин хургашадай дунда, райсоветтэ, заводой Культурын ордон соо холдол харагдадаг. Бүри нааяг ПВЗ-лэ газ, электрын элшэ хүсэней хэр зүбөөр гаргашалагдажа байһы шалгахна пенсионерүүдэй шалгалтада хабадаа.

И. Д. Польшиков профсоюзна комитетэй түрүүлэгшэ һэн туладаа пенсионерүүдэй амаралта хайнаар эмхидхэхэ гэжэ оролдог. Пенсионерүүдэй хүсөөр Сурхайта нуурай (Сэлэнгэ) оршондо амаралтын гэр баригданхай. Гороодоо ногооруулаха бүлгэмэй хүдэлмэридэ хүнүүдые хабадуулжа, хэрэгтэй болоо һаань—цехтэш эрэгжэ хүдэлхөөр бэлэн байдаг. Нүхэр Польшиковой ябаһан лэ газарта:

«Иван Дмитриевич, амар мэнд!» гэжэ бага, ехэгүй хүн бүхэнэй баяртайгаар хүндэлэн амаршалхы дуулахат.

В. Каток.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иван Дмитриевич Польшиков ПВЗ-гэй зэр эзэгжэ бүтээдэг дархашуудай дунда.

Р. Мулле-ай фото.

Энэ түл, залуу мал харууналгада гол анхаралаа хандуулха

Ууһа һайнтай мал тарган

Архив түрүү малшан-ууһа гээ һаа, Елооты, тэндэ шадамар бэр-Григорий Кириллович һайнаар түлжүүлхэ бурнуудың хаража — гэжэ Ленинэй нэрэмжэ хэргэ бүрэн хариуцагшан Пашинский маншаа гэнэ.

Эдэ голыг сүүр хурдаг хурдан машин мэдүүлэн табиуулжа, хатаа хүржэ эрбэбди. Маншаа харха барха үншүүрүүд хүрээлдэгдэн талын дунда зохиждоноор үрүн малай хашаа хо-байраанууд харагдаадиба. Хүржэ эрхэдэ, Григорий Кириллович бурнуудың эдэ-үдэрэй уналалгада гарга-Тэрэнэй малыс хараха үншүүрүүд буржытар тобир тарганууд ябана. Энэ хэдэ мал хаража, үншүүрүүд хэр нэмээжэ асуухада:

— 110 буруутайбди. Тус тус бүрүн шэгнүүрүе 600—700 граммаар нэмээжэ баа һэмди. Мүнөө үншүүрүүд элбэг хада малдаа үншүүрүүд, уналха, зүрх-үрхүүд талдаа ехэ ороло-Мүнөө үбэлэй сагта ра-эһоор буруу бүхэндэ 1 килограмм үбэн, 4 ки-зеленко, 15 килограмм үбэн, 15 килограмм таряа талха-үбэн үгээшэ. Бүлээн бии. Юрэдөө тэжээлдэ байхагүй, — гэжэ нүхэр хай харюусана.

Малшан байһан тэжээлын замаагүй хаяжа үгөөд лэ, бээ гэжэ хуудаггүй, ханиень һайнаар үлэ хоол, хоол нэлүүлжэ байгаад, малон элдэб минеральна тэ-эбд, эдүүлжэ байха юм. Энэ хэдэ үншүүрүүд де-варь соо буруунадайн-үрүн шэгнүүр сүүдхэ-700 граммаар нэмээжэ, буруунадыс тушаажа үншүүрүүд тустаста 150—170 үншүүрүтэй байгаа һэн. Намар болотор толгой бү-350 килграмм хүржэ тарганаар тушааха һа- гэжэ Григорий Кирилло-

үрүн хид, ахалагша мал-Пашинский, мүн бусад үншүүрүүд хэр нэмээжэ бай-

С. Табаев.

Каба шадалаа мэдүүлэн...

Соогоо адууна малаар хангал газартай «А» колхозойхид жэлһээ юни, ямаадаа олошуруул-

жэлүүдтэ артелиин за-өөһэдэнгөө һайн дураар жалда ошожо, эдэбхитэй-маллажа байна. Тэдэнэй Елена Халтагасвагай орол-жалыс магтамаар. Нёдон-а сабаган харууналжа эхэ хонидойнгоо тус нэмээжэ хурьга абажа гэнэ.

Хонидон өөрөө техник-үр-эе тулаада отарынгаа хони-ларуу үржүүлнэ. Мүнөө Халтагасвава республикынгаа хонидон, Социалистическэ Герой Балдама Тугжиев-Халтагасвагай үүсээшье дэмжэ-үр эхэ хонин бүриһөө 123 үржүүлхэ гэнэн уялга үржээдэ дүүргэхин түлөө Отарын 241 эхэ хонин-үдэрэй эхинһээ хойшо 185 үржүүлхэ нэгэшье толгой үржүүлгэдэнэ. Үшөө үржүүлхэ абтахаар хүлээгдэнэ.

Д. Дугаров.

Аргадын Калини н а й нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо адууна мал олон-той артелинуудэй нэгэн гэжэ тоологдог. Ажахыдань мүнөө хамта 24 мянга гаран хони, хурьган тоологдоно.

Колхозой хонидон долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ 100 хонин бүриһөө 100 хурьга гэхэ гү, али хамта 10 мянган хурьга түлжүүлхэ гэнэн социалистическэ уялга абанхай. Тинхэд зарим түрүү хонидон Б. Дармаев, Х. Дармаев болон бусад 100 хонин бүриһөө 120—130 хурьга аба-хаар шидэнхэй. Тээд энэхид абан уялгануудаа хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Үбэлэй шанга хүйтэнэй үеэр үбнэ тэжээлын дутаажа, эхэ хонид, түл-гэнүүдэ муудуулжа, тон ехэ алдуу хээ. Мүнөө отара бүхэндэ ехээр тураһан, муудан хонид олон. Хүсэ шадалаа гэнэн хонидой гарзал-һаншыс ушар бии. Жэшэнь, январь нарада аяар 298 толгой, тэрэ тоодо 111 эхэ хонин гарзалаа. Тээд февраль нарада хонидой харууна, тэжээлыс һайжаруулха тушаа зарим тэдэ хэмжээн абтабашыс, тэдэнэй гарзалхан үшөөл үсөөрнэй. Февраль нарын түрүүшын ха-халда 150-яад хони, хурьган үхөө.

Хэлэндээ хүрэхэ байха даа

КПСС-эй ЦК-гэй декабрин Пленумэй шийдхэбэринуудыс бодото дээрэн бэлдүүлэн, республикынмай хүдөө ажа-хын хүдэлмэрилэгшэд долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ дээ-шэлүүлдэгдэн уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа бай-на. Энэ жэлдэ нёдондойнхо-до орходоо 1,5 дахин ехэ мян-хан абтаха болоно.

Тарган мяха элбэг дэлбэ-гээр абажа, гүрэндэ тушааха зорилгоор Иволгын «Комму-низм» колхоз тусхай отара, гүүртэнүүдэ эмхидхэн юм. Нэгэ нимэ гүүртэ Хаал но-тагта ноябрин ехээр байгуу-лагдаа һэн. Б. Бальжиров, Е. Горенко, Д. Нимаев, Д. Бу-дажапов тэндэ хүдэлхөөр эль-гээдгэн, дүршэлтэй малшан Бимба Гармаев гүүртэс дааг-шаар томилогдоһон байгаа.

Энэ гүүртэдэ 172 хашара, 20 үншэ шахалганда табиг-лаа һэн. Хашарагай сүүдхын шэгнүүрүс 500 граммаар, үншэдэ—400 граммаар нэмээ-хэ даалгари энэ бригадада үгтөө бэлэй. Тинхэдэ тэдэнэр малайнгаа шэгнүүрүс сүүд-хэдэ 600 граммаар дээшэ-

А. Бадаев.

ҺүНЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭГҮЙ

Шэлэ гэжэ газарта Яруунын «Путь социализма» колхозой һаалин гүүртэ оршоно. Эндэ үншэдэй, тугалай типовой байранууд түхээр рэгдэнхэй. Энэ гүүртэдэ зургаан хаалишад 90 үншэдыс наажа бай-даг. Һүниһэндэ тэдэнэ уяанда хо-ноод, үдэртөө газара хоёр соогоо эдэглэнэ. Олонхи үншэдын түрэнхэй.

Хашаа хорёо соогуурн бүдүүн тэжээл яһала элбэг, турнепсыс обоолоотой хэбтэнэ. Үншэдэй далай зүүн хойно горьтойхон хэмжээнэй силос дарагданхай. Концентрад-шыс бии.

Гэбшыс тус гүүртын һаалишад бага һу һаана. Жэшээлхэдэ, январь, февраль нарада нэгэ үншэнь дунда жэшээгээр мил зуугаад гэхэ гү, али үншэн бүриһөө үдэрэй 3—4 литр һу һаанан болоно. Энэ хадаа тон бага гэшэ. Һаалишад һу һаалгаа дээшлүүлхын түлөө тэмсэдгүйн элрэнэ.

Тээд юундэ гүүртын һаалишад һу багаар һаанаб?

— Һаалишан бүхэн һу ехээр һаа-ха хүсэлэнтэй, дээшлүүлгэдэн уялгануудыс абанхай. Эрхим һаалишад жэл соогоо 2000 литр һу һааха, үншэн бүриһөө тугал абаха уялгатай юм. Тээд һүнэй гараха-гүйдэ яаха ёһотой юм? — гэжэ гүүр-тыс даагша нүхэр Цыденов мэдүүл-нэ.

Үншэдтэ силос, концентрат эдоулиэ, бүлээн уһаар уһална гэ-шэ гү гэжэ нэн түрүүн һонирхогдоо. — Үншэдэ бүлээн уһаар уһална-гүйбди. Колхозой бэлдэн бүхы силос (2005 тонно) эндэ юм. Силос

УБНЭ ТЭЖЭЭЛЫНЬ ЯАШООБ?

◆ Баргажанай Калининой нэрэмжэтэ колхоздо эхэ хонид гарзала. ◆ Түл абалга дээрэ бэрхэ шээлтэй байдал тохёолдоо

Булаг гэжэ газарта үбэлжэжэ бай-һан Ц. Надмитовой даадаг отарада 640 хонинһоо 100 шахуу хурьган абтанхай. Тээд эндэ түл ехэ гарза-тай муугаар абтана. Хурьгалһан, хурьгалхашыс хонидой шадал тэн-хээ тон муу. Тус отарада гансахан февраль нарада 8 эхэ хонин, 4 хурьган гарзалшоо.

Тэршэлэн Хүмөөгэй, Хасхалай эхэ хонидой отарануудта нимэрхүү тулууру байдал тохёолдонхой. Дур-сагдагша отарануудта хонидын гол түлбэ һаянай түржэ эхилһэн аад, тэдэнэ үбнэ тэжээл ёһоор эдэ-гүй, хүсэ шадалаар аргагүй муу-нууд, мүнөөшье хонидын ехэнхид-ээ халганда ябажа турана.

— Газаамнай үбэн үгы. Хонид-тоо ганса голоомо, 200—200 грам-мовс эдоулууд, бэлһээрэдэ адуу-набди. Тээд бэлһээримнай хо-ло, эдэлсэгүй болоһонхой. Хонидой-най голдон халсаржа, һаянай бэл-шээрэдээшье хүрэхэн бэрхэтэй бо-

лонхой, — гэжэ Хасхалай хонидоо хэлсэнэ.

2-дохи, 4-дэхи комплексно брига-дануудта шэнэ түл мүн лэ гарза-тайгаар абтажа байна. Үбнэ тэ-жээлэй мууһаа боложо, нүхэр С. Бураловагай даадаг отарын эхэ хо-нид ехээр тураа, муудаа. Туража-муудажа ондо ороһон хонидхоо өөдтэй нооһон абтахагүй байһа-ныннь мэдээжэ. Олонхи отаранууд-та мүнөөнһөө хонидын нооһоо гэжэ эхилэнхэй.

— Хониднай ехэнхидээ үбэлэй шанга хүйтэн соогуур ехэ тураа. Юундэб гэхэдэ, малай үбэлжэлгын энэ ехэ харюусалгатай үелэ тэжээ-лэнэ гамнаабди гэжэ хонидтоо ган-сахан муу шанартай үбэнһөө бэш-шэ юушыс эдоулуудыг, халганда адуулжа байгаа. Мүнөө тэдэндэ үбнэ, силос, орооно таряанай зүй-шыс эдоулуудэ үр гарахан гайтай болоо бшуу. Нээрээл «гемынь ур-даа, гэмшэлын хойно» гэдэг энэл байна даа, — гэжэ ахалагша хони-шон нүхэр Цоктоева урмаа хуха-рангаар хэлэнэ.

Мүнөө колхозой правлени, парт-ком хонин ажал дээрэ тохёолдо-һон бэрхшээлтэй байдалаа усал-дахын түлөө зарим тэдэ хэмжээ абажа байна. Отарануудта һайн шанартай үбнэ, голоомон, силос, орооно таряанай зүйл үгтэжэ, хо-нидой тэжээл яһала һайжаруулга-да гэшэ. Тээд хүхэ ногооной га-раха саг нилээд холо байна. Мүнөө эндхи отарануудта үбнэ тэжээл тон бага үлэнхэй. Ушарынш юуб гэхэдэ, артелиинхид анханһаа хой-шо бүхы үбнэ тэжээлэ зүбөөр гар-гашалжа шаддагүй дээрһээ нимэ байдалда ороо. Гадна колхозой намар бэлдэн таряа талханай зүйл дууһажа, мүнөө гүрэнһөө овсэ, холимол тэжээл худалдажа абана. Тинмөө хонидой гол тэжээл хо-лоомон болоһонхой. Колхозой хүт-лэбэрлэгшэд бии байһан бүдүүн, шэмэтэ тэжээлэшыс маллаа зүбөөр эдоулуухын түлөө оролдоногүй. Мүнөө тус колхоздо ехээн силос бии. Ганса 3-дахи комплексно бригадада 250 тонно кукурузын силос үшөө гаргашалжадаагүй байна. Тээд ота-рануудта силос зөөлгэ ёһоор эмхид-хэгдэггүй дээрһээ энэ шэмэтэ тэ-жээл хонидто эдоулуулгэдэггүй.

Мүнөө тус артельдэ бүхы эхэ хо-нидойн оройдоо 30 шахуу про-центнь хурьгаланхай. Бэшэ хони-нын бабарай эгээл «хир сагта хурьгалха байна бшуу. Тинмөө энэ өлд бүри ехэ тэжээл хэрэгтэй бо-лохонь. Абан уялгата дүүргэһын тулаа хонидоо үбэл хурьгалһан, һубайһан хонидоо мүнөө ороондо оруулаха байгаа. Тээд эхэ хонид, ху-сануудай хүсэ шадалаар муу бай-һан дээрһээ энэ шухалын шухала хүдэлмэри ябуулагданайгүй.

Байгша ондо хонидоо һайнаар хурьгалуулжа, гарзагүйгөөр ондо оруулаха арга боломжо эдэнэртэ яһала бии. Тээд тэдэнэй алдуу, ду-тагдалнуудаа усалдаха хэмжээ да-ры түргэн абаагүй һаань, бүришыс бэрхэтэй байдал тохёолдохонь.

В. Зверьков, Баргажанай аймгүйсэдкомой түсбэлэлгын таһагыс даагша,

Б. Гомбоев, колхозой ханын газетын редактор,

О. Раднаев, манай көрр.

ХИИРЭНЭН ЛАМЫН „ХИИ МОРИН“ ХУУРМАГ ЛЭ!

— Ахир амитадыс айлгажа һүр-дүүлжэ, харанхы хүйхэрнүүдыс хуу-ража мэхэлжэ, гэртхи, газзахин-ень үрбхин үбэршэлдэг, нүгэл буян хоёрыс нодөөрөө илгаруулхала бо-лиһон нэгэ лама манай нотагта бии болошоол. Хамаг зоний нодён дээрэ хара мэхыснь хорон үгөөрөө, хурса гурһаараа элирүүлгит. Энэ ламада ээс табит, — гэжэ Хори тосхонһоо хүдөө бэшгэшэ нүхэр Цы-дыпов намда бэшэбэ.

Хуулинта ёһоор хурал мүргэл эр-хилдэг дасанай республика дотор-най бии байгаашыс һаань, Хорин аймагта «хобой шойрдоо һураһан, худалай дамжаа барихан» ганса лама галузууржа, гэнэн хонгор хү-нүүдыс хууража:

«Дураһан соогоо Дооромбо боложо, Һаананан соогоо Һаарамба боложо, Хамба дэгэл хакинуулжа, Хашимир орхимжо намируулжа, Яһан шоогоо ярд гүүлжэ, ядаһан хүндэ хорд гэжэ мэхэ ехэтэ мэхшэн, арга ехэ абаралшан», — болоһон мүнөөнэй «үбгэн гэлэнэй» алдар нэрынь дурдажа, альбан мэхыснь харуулхамни. Одоо энэ лама хэм бэ гэхэдэ, анхан урда сагта Анагай дасанда гайгүй «мэргэн гажжа» яһанан Будаев Ширап гэдэг боло-лол даа.

Манай ханахада, магад Будаев гэгшэ үтэлжэ, үбгэржэ, гүрэнэй зүгһөө пенсис абадагыс байжа бо-лоо. Тиибэ яабашыс худагай хүйтэн уһанда шүлһэ нёһбоһоо сажаа, «аршаан», «сэржэм», хэжэ, хүгшэ-дыс хууражашыс болоо.

* ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГАН *

Һаяхан Улан-Удын нэгэдэхи интернат-һургуули соо орой болотор хүжэмэй ирагуу аялга таһалдангүй ээдэлбэ.

Бурят дунда һургуулиис 1947 онһоо хойшо дүүргэжэ гараһан хүбүүд, басагад эндэ суглараа. Эдэ үдэшье һургуулиин директор хүр Дольбес нэжэ, сугларгашдыс халуунаар амаршалба. Һүү-лээрнь бурят һургуулиис дүүргэжэ гараад, Эхэ оройнгоо про-мысленность, культура болон хүдөө ажахын эдлэб һалбаридэ эдэбхитэйгээр ажаллажа байһан инженернүүд, агроном, хони-шод, студентнэр үгэ хэлэбэ. Һургажа гаргаһан багшанартаа тэд-нэр үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө.

Удаан интернат-һургуулиин һурагшадай хүсөөр һонирхолтой концерт табидаба. Бурядай искусство, литературын декадын программада оролсоһон эхин классай һурагшадай бэлдэн хат-тарыс сугларгашад нэрвемэ алыга ташалгаар угтаһан байна.

Иимэ заншалта уулзалганууд жэл бүхэндэ февраль һара соо боложо байха юм. Саашадаа үшөө һонирхолтойгоор заншалта уулзалгануудаа үнгэргэдэг болохо тухай һургуулиин директор нүхэр Дольбес хэлэбэ.

Ц. һамажабай.

Ажалай үргэн замаар

Студентнырыс дээ-д һургуулинуудта үблэн абаха шэнэ гүр-маар Бурядай зовететеринария институтта шалгалта-нуудыс үгэжэ, үнгэр-өөшэ намар 475 залуушуул нэгэдэхи курсануудта абта-һан. Тэдэнэй 240-ныннь хоёр жэлэй туршада колхоз, совхоз гү, али он-доо үйлдбэридэ хү-дэлмэрилһэн, ажа-лай дүй дүршэлтэй болоһон хүнүүд бай-гаа. Олонхын хоёр жэлэй туршада үй-лэдбэри дээрэ хү-дэлмэрилһэнэй удаа ВЛКСМ-эй айко-муудай путевкоор институтта һура-хала эльгээгдэн байха.

Хүдөө ажахыда хабаатай факульте-дүүдэ абтанан студентнэрэй 90 гаран процентнь хүдөө нотагуудһаа ерһэн хүбүүд, басагад бо-лоно. Тэдэнэр бул-тадаа шахуу кол-хоз, совхозуудта һаалишадар, хони-шодоор, мал адуу-лагшадар, механи-заторнуудаар, зоо-техник болон вет-фельдшернүүд эр хүдэлһэн байха юм. Мун бригадир, кол-хозой түрүүлгэшэ гэхэ зэргын тушаал-тай байһан хүнүү-дыс тэдэнэй дунда бии.

Барилгын отде-лендэ, мяха болон мяханай зүйлнүү-дыс буйлуулха тех-нологин отделени-дэ абтанан студент-нэрэй дунда гэр байра барилгада, мясокомбинат болон

ондоошыс предприя-тинуудта хүдэлһэн залуушуул олоороо абтанхай.

Ажалай дүй дүр-шэл ехэтэй залуу-шуул институтайн-гаа нитын хүдэлмэ-ридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, эр-дэм ном эдэбхитэй-гээр шуудлааг бай-һанынь гайхалтай бэшэ.

Ерэхэ һуралсалай жэлдэ нэгэдэхи курсануудта абтаха студентнэрэй 80 про-центнь имгалт хоёр жэлдэ хүдэлһэн хү-нүүд байхаар хараа-лагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ:

Н. Дамбаевый фото.

Мархайн ашаархай

Хиирэнэн ламын „Хи Морин“ хуурмаг лэ!

хэдэ, «хи морин» болоно. Буддын шажанай булай олон зураг дүрс-нүүдтэй тула модоор тамга-хэб хэ-жэ, ингэжэ өөрын өөрсэ янзын «типографитэй» болонхой. Манай магазинда элбэгээр наймаанда байдаг сагаан буд абажа, энэжээ-рээ «хи морин» бурхан гэгээ-нүүдэй олон дүрсэ зурагуудыс хэ-лэн барлажа, шарбуусануудыс хармаанлаһан, сумаагаар дүүрэн эдэс хоол залгиһанар. Зарим нэгэн хүнүүдэй гэнэн хригор сэдхэлыс дэблэжэ, мэхэлжэ, метрын ар-баадта сагаан будыс хара шэрэ-дабирхайгаар эрэлжэ, арба-хори «мушхажа», олзо оложо обтожо, һаймаа хонжоо хэжэ» байна ха юм. Нээрээшье һанаад, бодоод үзэг-тэ. Нэгэ метр сагаан буд 8—12 түхэригтэ. Тэрээгээр арбаад тухай «хи мори» барлан хэлбэнэ. Ар-баадта будыс арбаанда үсхэгты, хэ-ды болонб?

Засаг түрэмнай Будаевуудай бу-зар «типографинуудыс» хуулинта ёһоор хоридог байха юм. Тээд га-жаа лама нимэрхүү гай гаргаһа-нынгаа түлөө сүлэлгэндэ ябажа, «нүгэлөө» нодөөрөө харабашыс, за-һархагүй байшоо. Гансал 1958 онһоо гажжа ламын табан хэбыснь хуулиин органууд хорико абанан гэхэ. Тиншэшыс энэ лама харанхы хэрэгээ үргэлжлүүлһээр. Жэшээ-лхэдэ, 1959 оной июль нарада Г. гэжэ нэрэ обогтой нэгэ эхэнэрэй хү-дөө табигдаханда нөөхил бурхан гэг-гэнүүдэйнгэ зураг дүрсэнүүдыс наймаалһан юм.

Хэды болотор гэнэн хонгор хү-нүүдыс энэ хэтэрһэн лама мэхэлжэ гэшэб, гэжэ Хорин аймагай хуу-линта газарнуудай тушаалта нүхэд-һөө асуугдана.

М. Тархай.

Украины тосхон, городуудаар...

Москвада болохон Бурядай искусство, литературын декадын үедэ дуу, хатарай ансамбль арадайнгаа үндэһэн искусствые нислэл хотынхидэ шадмар бэрхээр харуулжа, тэдэнэй үндэр сөгнэлтэдэ хүртэһэн байгаа. Декадын үүдээр ансамблин коллектив Украины ССР-эй Культурын министрствын уралаар тишэ ошон юм. Баян урган Украины тосхон, городуудаар ябажа, ажалшадайн баяр баясхалдаа хүртөөд, ансамбль хаяхан нотагаа бусажа, тоосоото концертүүдые харуулжа эхилээ.

Украины газар дайда дээрэ ороһон-һоомнай хойшо тэндэхи ажалшад хани халуунаар, аха дүүгэй инэг зүрхөөр угтажа эхилээ. Харьков, Луганск, Днепропетровск, Сталино, Кировград, Николаев, Одесса, Черновцы, Станислав, Ужгород, Львов, Винница, Житомир, Киев болон бусад эхэ ехэ городуудай концертын уужам залуудые, Культурын ордоноудые концерт табижымнай Украины ажалшад үгэдэг байгаа.

Бидэнэй харуулан концертүүдэ хүн зон олоороо ерадэг, олонхи ушарта зал соо багтахаяа болидог. Манай бурят арадай дуу, хатарай искусствотай танилсахаа хүдэлмэришэд, шахтерүүд, колхоз-нигууд, студентид, партиан болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд, Советскэ Армида алба хаагшад олоороо суглардаг байха-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дуу, хатарай, ансамбль Украины Днепропетровск городской телестудиде концерт табижа байна.

дань бидэнэр ехэ урмашадаг, улам эршэ зориг ородог байгаа. Харьковска, Сталинска, Одесска, Львовскэ болон Киевскэ областнуудай түб хотонуудай ажалшад бидэнэй концертүүдые телевизорээр хараа. Украинин городуудай ажалшад Байгалай саанахи республикын дуу, хатарай искусствотай танилсаха дуратай, хүсэлтэй байһан дээрһээ хэдэн удаа концерт табижа багтай болодог. Жэһэнэй, Луганск городто табан концерт харуулжа байһан аад, долоон концерт табиади. Москвада болохон Бурядай искусство, литературын хоёрдох декадада хабаадалсан манай дуудай, хатаршадай концертүүдые Украины ажалшад үндэрөөр сөгнэлэг, үнэн зүрхэнһөө найшаадаг, революциин урда тээ өөрын үндэһэн искусствотой байһан багахан арадай соёл культу-

„Һула табигданан һур“

1959 оной декабриин нэгэ үдэр һэн. Мяха-консервын комбинадай тосхондохи Дорожно үйлсын 136-дахих гэртэ энэ үдэр ондоогоор үнгэрөө. Тус гэртэй эзэдэй амгалан тэнюун амаржа байха үедэ ногтуу Калининский орожо, элдэб ааша гаргаһан байгаа.

Ахынгаа һамган Елена Ивановна Калининская-Ладыженская гэшын гэртэ аршинша Калининский гэнтэ орожо «ерэндэ, тэрэ» һамганда дуратай байһанаа мэдүүлхэтээ ээргэ, тэрэниие хутагаар хадхалһан байна. Калининская-Ладыженская 30-аад минутын үнгэрһэнэй удаа наһа бараһан юм.

Энэ муухай алууршанда нэгэ хүнэй ами алдууһаниие багадаа, өөрынөө хүршэ Н. И. Веснинай гэртэ орон сасу 22 сантиметр ута хутага далайжа, «энэ шиний үхэл» гэжэ бадашаа, занана. Нүхэр Веснин һамгантаа тиймэшые бэлэ-хэнээр хүрдөөгүй, харин тэрэниие газашан түлхижэ, түрижэ гарганаһан удаа милициин органдо дуулганаһан байгаа. Улан-Удын Октябрьска райгүйсэдкомой милициин таһагһаа эльгээгдлөһөн лейтенант Язков милиционер Таныгин хоёр болон ушарай газарта эржэ, шофер Филипповый туһаламжаар тэрэниие барһан юм.

Милициин хүдэлмэрилэгшэд гэм хэгшые барихадаа ханаагаа амараад, үшөө энэ болотор «арьятан» амитанай юу хэгшые, нүгөөдэ гэртэ болохон ушарые элирүүлжэ шадангүй орхиноһин гэмшэлтэй. Тэрэ үедэ Елена Ивановна шуһаа адхаржа, боложо зобохо хэбтэ-шүү. Тнихэдэн лейтенант Язков, милициин ахалагша сержант

Энэ зураг дээрһээ харахада, ансамблин концертүүдэ Украинин газеттүүдэй һайн сөгнэлтэ үгэдэг байһаниин элирнэ.

рын хүгжэлтөөр омогорхдог байгаа. Манай харуулан концертүүд, сахьны хэлэхэдэ, удхынгаашые, уран найханайнгаашые талаар ажалшадтай магтахар байһаниин элитэ. Донбассаар хэдэн концерт харуулжа ябахадаман шахтерүүд хүд дээрэ зогсоод, үни удаан алыга ташалдадаг, хүндэлэлэй тэмдэг болгон шахтерой лампочкануудые бэлэглэһэн байна.

Шэнэ жылые Сталино городто угтаади. Тэндэ концерт харуулхымнай урда тээ манай ансамблие РСФСР-эй Верховно Советой Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар, олон артистнарьемнай орден, медальнуудаар шагнахадаһа, амаршалгын телеграманууд түрэл Бурят ороһонһоонмай, мун оидошые нотагуудһаа эльгээгдэжэ, манай арадай соёл культурын хүгжэлтэдэ парти, правительствынгаа халуун анхарал хандууһанда айнааһан ехээр баярлаади.

Республикын габыяата артистнар Ч. Шанюшина, М. Чайванэ гэшвэд украин арадай дуунуудта хуража ерэе. Гадна манай арадай инструментүүдэй оркестр, хатаршад болон дуушад шэнэ шэнэ дуу, хатарта хураба.

Кировградта ехэ һонирхолтой уулзалга болоо. Ансамблин ошонһон үдэр—январин 9-дэ тэндэхи ажалшад городоингоо немецко-фашистска булимтаргашалһаа сүлөөлэгдэһэнэй байрай үдэр тэмдэглэжэ байба. Манай артистнар баярай заседанида байлсаа. Тэрэ үдэр бидэнэр областни филармонийн коллективтэ Совет Бурят оройнгоо ажабайдал харуулан албом бэлэглэбди. Концертын үүдээр Кировградтай ажалшад үмөнһөө пенсидэ гаранаһан, буурал толгойтой багша эхэнэр сценэ дээрэ гаража үгэ хэлээ: «Бурят арадай дуу, хатар түүрүшынхэ харабайди. Танай ансамблин бүхы дуу, хатар имаргал арадайнгаа ажабайдалһаа үндэлэтэй, арадайнгаа жаргалта байдал тодор харуулан байхадань гүнзэгэ сэдхэхэлээ барлаабади».

Город-герой Одесса бидэниие хани халуунаар угтаа. Ансамблин артистнар баатарлиг городой түүхэдэ хабаатай һонирхолтой газарнуудые, музей, выставконүүдые хараа, Хара далайн эрьбэ дээрэ фото-зурагуудһаа буулгуулаа.

Карпадай шэлын саагуур ябахадаа Байтал шадархида ади байгаалитай нотаг хаража ехэ һонирхообди. Угородто харуулан түүрүшымнай концерт дээрэ «Большевик» колхозой кукурузадамай бригадаын звеное дагша Вера Петренко

украин арадайнгаа ёһо заншалаар бидэндэ угалзатуулан шамаглэһэн полотеңце дээрэ хилээма-даһа асаржа барюулаа.

— Бидэнэр, 29 комсомолшүүд, дунда һургуули дүүргэһэнэй удаа кукуруза ургуулагдаһадай комсомол-залуушуудай звено эмхидхэ һэмди. 1950 ондо миний даадаг звено кукурузын гектар бүрийөө 821 центнер наһа намаа, 85 центнер буурсаг хуража абаа. Карпадай саана байдаг «Большевик» колхозой гэшүүдэй үмөнһөө Байгалай саана байдаг Бурят оройнгоо ажалшадта амар мэндые хүргэхэмтай хүсэнэбди, — гэжэ хаяхан КПСС-эй гэшүүдэ абтаһан Вера Петренко үгээе дүүргэе һэн.

УУЛЗАЛГЫН ДУУН

Баян үргэн Украины Баатар зоноор ушаржа, Бурят арадай үмөнһөө Баяр мэндые хүргөөбди. Шахтаар баян Донбасса Шадал хабаяа харуулаад, Шахтерой лампаар бэлэглүүлжэ, Хөдхөл дүүрэн баясабди. Үндэр ургаса ургуулаад Украин нотагай колхознигууд Танилсаһанайнгаа баярта Талха, даһааа барял даа, Коммунист партиин хүгжэлтөөр Холбоо барисагаа бэхимүүлжэ, Уужам түрэл Бурядад Украин нүхэдөө уряабди. Ц. Хоёрков найруулаба.

Украины городуудай ажалшад манай коллективтэ хэдэн олон Хүндэлэлэй грамота барюулаа. Амаршалгын телеграмна, бэшгүүдые зориулаа. Партияна, советскэ болон профсоюзой органдууд грамотануудые мун лэ барюулаа.

Украины городуудай газеттүүд манай ансамблин артистнарай оюун балиг, мэргэжэл шадабарин магтанаһан тоо томшгой олон рецензиүүдые толилоо. Украин, ород, венгер хэлэн дээрэ тэдэ рецензиүүд гарадаг байгаа. «Бурядай дуу, хатарай ансамблин бүхы программа хүхүютэй, сэдхэл зүрхэндэ дута, арадайнгаа ажабайдалһаа абтанхай дуу, хатарһаа бүридэнэ. Иимэл хадань декадын үедэ Москвагай ажалшад үндэр сөгнэлтэ үгэһэн байгаа» гэжэ «Днепровская правда» газетэ бэшэ. «Бурядай республикын балигтэй дуушад, хатаршад арадайнгаа искусствые амжалтатыйгаар хүгжөөжэ байһаниин тэдэнэй концертүүд дээрһээ тодорно. Бурят артистнарта амжалта хүсөө» гэжэ «Закарпатская правда» газетэ онсолон тэмдэглэе.

Декадада харуулан программанай угаа һонирхолтойгоор, олон ондоо тухал маягтай дуу, хатарһаа бүридэнэ байгаа. Тэдэн амжалта дээрэмнай амжалта асардаг байһаниин элитэ. Манай арадай инструментүүдэй оркестр, олоороо болон

гансаараа дуулалгын ансамбль, СССР-эй арадуудай хатарнууд болон хореографини сценанүүд ехэ магтуулаад байба.

Бурят композиторнууд Ж. Батуев, Б. Яминлов, Д. Аюшев болон залуу хүгжэмшэ Ч. Павловай зохёһон дуунуудые олооро дуулабди. Ансамблин дуушан М. Чайванэ Д. Аюшевэй зохёһон «Роман» айнааһан уранаар, нугалбарин һайнтайгаар гүйсэхдөө. Мун тэрэ актриса композитор Бабаевай «Туркмен дуу», монгол арадай «Голоног» гэжэ дуу гүйсэхдэжэ, наада харагшадтай нэрмэе алыга ташалдада хүртэдэг һэн. Сог али ехэтэйгээр, гайхалтай найханаар, арадай ажалсар Клавдия Шудуловагай дуулахда зал соо һууһан хүнэй зүрхээ хүдэлгэнгүй байһын аргагүй ха юм даа. Республикын габыяата артистка Чимита Шанюшина улан «зүрхэнһөө, уран нугалбаритайгаар Б. Балдаковой найруулһан «Баргалан», монгол композитор Гончик Сумла гэшын хүгжэмтэй үдэлэлгын дуу, украин арадай «Ой, найхан һара» гэжэ дуунуудые татахадань, хүнүүдэй хүхилдэһэн, алыга ташалдаһан гэшынэй айнааһан.

Ансамблин эршүүт мун лэ амжалта гуйлаа. Тэдэнэр Б. Яминловтай хүгжэмтэй «Бурят залуушуудай дуу», «Буулагай эхидэ» гэжэ корей арадай дуу, «Саяхчидма», «Хүрин хээр» болон бусад дуунуудые шадабаран дуулажа, ансамбльдэ алдар соло асаралдаа.

Ансамблин хатаршад хэлэхэгүй ехэ амжалта туйлаба. Түбхын түрүүн, энэ амжалтань РСФСР-эй искусствын габыяата ажал-дбуулагша, балетмейстер М. Арсеньевэй ээшэ сусаһагүй оролдолгын, балиг шадабарин аша үрө мун бишу. «Колхозой хатарай ситэ», «Сур харбаан» гэжэ композитор Ж. Батуевэй зохёһон хүгжэмтэй хатарнууд хореографин талаар түгээ мэргэжэлтэй хүнүүдэй үндэр магтаалда хүртэһэнэй гайхалтай бэшэ. Республикын габыяата артистнар Софья Барцева, Егор Егоров, Максим Сажнев, Василеса Тумурова, бэлэдэй залуу артистнар Владимир Альчинов, Павел Пляскин, Капитон Халбаев болон бусад гүйсэхэдэн хатар нааданууд илангала үндэр сөгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Манай ансамблин Украин ажалшад та хатар, дуу амжалтатыйгаар харууһанай даншарада Киевэй киностуди 2200 хүнэй багтахаар зал соо табилан концерттэйнай буулгаа. Тэрэн киножурнал болохо.

Украинаар айлшалһанай удаа түрэл Бурят ороноо бусаһан манай ансамбль республикынгаа ажалшадтай урда тоосоото концертүүдые харуулжа, декадын үедэ харуулан программаа дахин даһан харуулахан. Б. ЕГОРОВ, Бурядай гүрэнэй филармонийн директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамблин хатаршад «Мэндэһэн» гэжэ хатар гүйсэхдэжэ байна.

Хоккей „Металлург“ — шанга команда

Бүмбэгтэй хоккейгээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мурсыөөн үнэргэгдэжэ байхай. Мурсыөөнэй түрүүшын үдэр ПВЗ-гэй «Локомотив» «Динамо» командатай хүсэ шадалаа үзэлсөө. Динамынхид энэ уулзалгада һулаар наадажа, 4:1 гэгэн тоотойгоор шүүгдэе. Хоёрдох үдэртөө ПВЗ-гэй «Локомотив» «Урожай» командые мун лэ шүүбэ.

Хахад финальна мурсыөөнэй эхилхэдэ республикын бэрхэ хоккеистүүдэй нэгэн—Закаменск городой «Металлург» командатай наадаһан «Труд» бүлгэмэй спортсменүүд бэлэхчээр шүүгдешөө. Тингэжэ Закаменск городой команда һүүлшын уулзалгада хабаадалсаха эрхэтэй болобо. А. Михайлов.

Хилын саанаһаа

Һайн һайхан ажал-ябуулга хэж эхилһээр 35 жэл болобо

ПРАГА, мартын 2. (ТАСС). Чехословацко-советскэ хани барисанай түрүүшын организациин байгуулагданаар мүнөөдэр 35 жэл гүйсэбэ.

Шэнэ Росентай соёл культурын, экономика харилсаатай болохо бүлгэн 1925 ондо Прагада Эденек Неелды түрүүтэй бүлэг түрүү интеллигенциин үүсхэлээр байгуулагдаа бэлэй. Дэлхэй дээрхи түрүүшын социалистическэ гүрэнэй арадуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо байгуулжа һайн һайхан үзэл бодолые энэ организаци олонинтын дунда дэлгэрүүлдэг байгаа. Чехословацко-советскэ хани барисанай союзай 1930 ондо байгуулагдахада

тус организаци тэрэни холбоотойгоор хүдэлдэг. Мүнөө үедэ чехословацко-советскэ хани барисанай союз болохон олонинтын ордод эхэлжэ тогтодог. Чехословацко-советскэ хани барисанай союз 2200 м гэшүүдтэй юм. Чехословацкэ хани барисанай хэшээлтэйгээр хүдэлмэрдүү хоёр ороной харилхажөөхэ, советскэ науво болон литературные кида дэлгэрүүлжэ, ажалмэрин дүй дүршэл саха хэрэгтэ ехэ туһа хна.

Советско-гвинейскэ протоколдо гар та

КОНАКРИ, мартын 1. (ТАСС). Экономика, техникческэ харилсаа холбоо байгуулжа тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай правительствын болон Гвиней Республикын правительствын хоорондо 1959 оной августла баталагдаһан хэлсэһэнэй ёһоор 1960 оной январь-февральда Конакрида зүбшэл хөөрөлдөөн болоо. Удаан болзорой урьһаламжые хэрэглэсч бодхогдохо барилганууд хэлсэһэнэй үедэ тодорхойлодоо. Энээнэнь Советскэ Союз техникческэ туһаламжа үзүүлхэ байна.

шинануудые, хүдөө аж аһануудые үгэхэ, 7 мектар талмай дээрэ баригдаг гүрэнэй ажахи дэнь, үнэһэнэ һү хээрлоходоһы, һү һаалин фэһээдэнэ туһаламжа Конакрин аэродром, Кому хоёрой хоорондохой һельбон шэнэдхэхэнь туһаламжа үзүүлхэ гэдэ лой ёһоор хараалагдаа. Гадна Конакрин порт руулахда, асфальтаар зам барихда хэрэгтэй хөөрлэгнүүдые, Гвиней барилга-хабаралтын ошаруулахда, асфальтаар зам барихда хэрэгтэй хөөрлэгнүүдые, Гвиней барилгануудые бодхогдоническэ туһаламжа үзүүлхэ юм.

1960 оной мартын 1-дэ протоколдо гар табигдаа. Тэрэнэй ёһоор СССР-эй правительство хадаа 1960—1963 онуудта Гвинейн организациинуудта цементын завод, шалай модо хөөрөөдэдэг завод, арһан гуталай комбинат, жэмэс болон овошин консервын завод, холодильник, Конакрида 1500 студентүүдэй хураха политехникческэ институт, 25 мянган хүнэй һууритай стадион барихадань советскэ организациинууд техникческэ туһаламжа үзүүлхэ юм.

Угээ ойлголсолгын хоорон байдалда хэлсэһэн Гвиней Республикын экономика хөгжөөхэ дие шиндхэлгэдэ, хоёр аша туһада зориулаһан ска харилсаа холбоо гвинейскэ хани барисаа үргэдхэн бэхжүүлгэдэ даһан протокол туһаламжа

Индонезийн барилгын, хүгжэлтын хэрхилхэ министрын мэдүүлгэ

ДЖАКАРТА, мартын 2. (ТАСС). Индонезийн барилгын, хүгжэлтын хэрэгүүдые эрхилхэ министр Хайрул Салех гэшын мэдүүлгы Индонезийн газеттүүд мүнөөдэр толилоо. Советскэ Союзай шэнэ урьһаламжа болон экономика туһаламжые хэрэглэхэдэ, Индонезийн правительство хүндэ промышленность, тухайлбал, металлургическа промышленность байгуулжа хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулжа гэжэ министр онсолон тэмдэглээ. Ме-

таллургическа промышленность анхарал хандан саашалаа химическэ нэхэлгын промышленность гэдэ анхарал табиглаха Салех хэлээ. Хүндэ, металлургическа промышленность Индонезийн правительство хүндэ промышленность, тухайлбал, металлургическа промышленность байгуулжа хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулжа гэжэ министр онсолон тэмдэглээ. Ме-

КНР-эй үшөө нэгэ уридшалан хануу

ПЕКИН, мартын 2. (ТАСС). Синьхуа агентство ингэжэ дамжуулаа. Хитадад хамаатай Байцюань, Дунинь (Фушань провинци) шадарай уһанда США-гэй сэрэгэй корабль мартын 1-нэй һүни ороо. Мартын 2-ой үдэр Америкын сэрэгэй баһа нэгэ корабль КНР-тэ хат

маатай энэ район шадар мун лэ ороһон байна. США-гэй зүгһөө нимгэ аашануудай гаргагдажа лашарамдуулан, дахаяа уридшалан хануулахые даадын хэрэгүүдэй мун түлөөлэгшэдэ даалгагдаа.

Президент Эйзенхауэр Монтевидео

МОНТЕВИДЕО, мартын 2. (ТАСС). Урда Америкын даар аяншалца ябаһан президент Эйзенхауэр Чилин пөөдэр эндэ эрээ.

Мароккодохи газар хөдөлгөһөн хойш

РАБАТ, мартын 2. (ТАСС). Мароккодохи газар хөдөлгөһөн хойш тын 1-нэй һүни Марокко хэсээр хүдэлжэ гэжэ мэдэһэн Ороной баруун талын хилантын далайн эрьбэ дагшан Агадир городһоо эхи аба хүдэллэн байна.

Мүнөөдэрэй программа

18.00—Ухыбүүдтэ зориулан «Пионерскэ зорьхоно» материалууд. 18.25—Виолончелист Михаил Валдаевый концерт. 18.45—В. И. Ленинэй түрһөөр 90 жэлэй ойдо гэгэн цинкһээ дамжуула (бурят хэлэн дээрэ). 19.00—Хилын саанахи ороноудай кинофильмүүдтэ хүгжэм. 19.15—Промышленна тэмээр дамжуула. 19.30—Искусствын мастернууд ород арадай дуунуудые дуулаха. 19.45—Һүүлэй онин (бурят хэлэн дээрэ). 19.55—«Шогтой хулюун долгын дээрэ» гэгэн радиосоголбори (бурят хэлэн дээрэ). 20.30—Һүүлэй һонин. 20.40—Бурядай композиторнуудай инструментальнаа хүгжэм. 21.00—Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зориулан дамжуула. 21.15—Таджик арадай хүгжэм. 21.30—Залуушуудта зориулан «Хитадай Марсесын» гэгэн дамжуула (бурят хэлэн дээрэ). 21.40—«Тэрэ сагай алдар солонгуд түмэн жэлдэ залирхгүй» гэгэн цинкһээ уран зоһолой дамжуула. 22.00—Верстовский оперонуудһаа отрыгөөд. 22.30—Бүхэосоюна радиогой эстрадно-инструментальнаа кварталы концерт. 22.45—ТАСС-эй материал.

Сагай чларил

Гидрометеорологий мэдээһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүдэлтэй шэг байха, Байгал шадарай аймгуудад бага ээргэ саһан орохо. Зүүн үдгөө һулаар халхилха. Улан-Удэ городой үлгөөгүүр 23—30, үдэртөө 11—13 градус хүйтэн байха.

Мартын 5—6-най үдэрнүүдтэ республика доторнай үүдэлтэйг байха, зарим нотагуудта бага ээргэ саһан орохо. Баруун үггөө һулаар халхилха. Һүндөө хойто аймгуудта 23—28, үдэртөө 15—20, бусад аймгуудта хүндөө 27—32, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн болохо.

Сэгай чларил

Гидрометеорологий мэдээһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүдэлтэй шэг байха, Байгал шадарай аймгуудад бага ээргэ саһан орохо. Зүүн үдгөө һулаар халхилха. Улан-Удэ городой үлгөөгүүр 23—30, үдэртөө 11—13 градус хүйтэн байха.

Мартын 5—6-най үдэрнүүдтэ республика доторнай үүдэлтэйг байха, зарим нотагуудта бага ээргэ саһан орохо. Баруун үггөө һулаар халхилха. Һүндөө хойто аймгуудта 23—28, үдэртөө 15—20, бусад аймгуудта хүндөө 27—32, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн болохо.

Редаторай орлого.

С. БАЛЖИКИН